

natuurtoets

Natuurtoets Sloop Sloodstraat 29 t/m 37, Hoo- geveen

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Woonconcept

Status

Concept

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets Sloop Sloodstraat 29 t/m 37, Hoogeveen

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
21-263	3 januari 2022	Concept

Auteur(s)

R.J. Robben

Tweede lezer

R. Olthof

Opdrachtgever

Woonconcept

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Robben, R.J. (2022). Natuurtoets Sloop Sloodstraat 29 t/m 37, Hoogeveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 21-263. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding en doelstelling	2
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	2
1.3 Leeswijzer	2
2. Kader en methode	3
2.1 Wet natuurbescherming	3
2.2 Onderzoeksmethode	3
3. Effectbeoordeling	6
3.1 Flora	6
3.2 Zoogdieren	6
3.3 Vogels	8
3.4 Amfibieën	9
3.5 Overige soortgroepen	9
4. Geraadpleegde bronnen	10
Bijlagen	
Bijlage 1 – Aangetroffen natuurwaarden	

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Woningcorporatie Woonconcept heeft het voornemen om de woningen aan de Sloodstraat 29 t/m 37 te slopen om zeven grondgebonden nieuwbouwwoningen te realiseren. Wet- en regelgeving voor bescherming van de natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden. Deze natuurtoets is bedoeld om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die op kunnen treden als gevolg van de voorgenomen sloopwerkzaamheden.

Effectbeoordeling

- Aanvullend onderzoek naar vleermuizen heeft de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen binnen het projectgebied uitgesloten. Schade aan onmisbare foerageergebieden en vliegroutes is evenmin aan de orde. Vervolgstappen zijn voor vleermuizen niet aan de orde.
- Aanvullend onderzoek naar huismussen heeft de aanwezigheid van huismusnesten binnen het projectgebied uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor huismussen niet aan de orde.
- Overige nesten van jaarrond beschermde vogels worden binnen het projectgebied uitgesloten. Wel zijn gedurende de broedtijd diverse algemene vogels zoals houtduif, merel, kauw, ekster, Turkse tortel broedend te verwachten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- In het projectgebied zijn geen amfibieën, flora, reptielen, ongewervelden en vissen aangetroffen of te verwachten die bescherming genieten, uitgezonderd soorten waarvoor vrijstelling geldt in de provincie Drenthe.

Advies en vervolgstappen

Werkzaamheden die in gebruik zijnde nesten van vogels beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de te verwachten soorten mogelijk door sloopwerkzaamheden in elk geval op te starten in de periode tussen half oktober en half februari. Indien de werkzaamheden buiten deze periode plaatsvinden, kan het projectgebied voorafgaand aan de werkzaamheden worden gecontroleerd op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van het project. Een andere mogelijkheid is om de woningen tussen half oktober en half februari ongeschikt (buiten het broedseizoen) ongeschikt te maken voor broedvogels. Dit is mogelijk door gaten en kieren die toegang bieden tot de dakconstructie af te sluiten.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Woningcorporatie Woonconcept heeft het voornemen om vijf woningen aan de Sloodstraat 29 t/m 37 (zie figuur 1.1) te slopen om vervolgens zeven grondgebonden nieuwbouwwoningen te realiseren. Een wijziging van het bestemmingsplan is voor deze werkzaamheden niet aan de orde. Wet- en regelgeving voor bescherming van de natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden. Deze natuurtoets is bedoeld om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die op kunnen treden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Figuur 1.1 De te slopen woningen (rood omlijnd) aan de Sloodstraat, Hogeveen. Bron achtergrondkaart: PDOK.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied bestaat uit vijf éénlaagse seniorenwoningen (bouwjaar 1964) in het westelijke deel van de buurt 'Hogeveen Zuid' in Hogeveen. De woningen bezitten tuinen aan zowel de voor- als achterzijde en bestaan uit verharding of intensief onderhouden gazon. Aan de achterzijde is een wandelpad dat is afgeschermd met coniferen die onderdeel zijn van de tuin. Er zijn verder geen bomen of permanent oppervlaktewater aanwezig in het projectgebied. Woonconcept heeft het voornemen om deze woningen te slopen om nieuwbouwwoningen te realiseren. Ook de tuinen worden verwijderd. De sloop staat gepland voor de winterperiode van 2021/2022.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek beschreven. Vervolgens zijn een effectenanalyse en -beoordeling beschreven ten aanzien van beschermde soorten (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

2. Kader en methode

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Conform de vraagspecificatie wordt in dit rapport alleen de bescherming van soorten binnen de invloedssfeer van de beoogde werkzaamheden behandeld. In kader 2.1 wordt een samenvatting gegeven van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

2.2 Onderzoeksmethode

Quickscan onderzoek

Deze natuurtoets is uitgevoerd om te bepalen of het voornemen in strijd is met de wettelijke bescherming van soorten (Wet natuurbescherming). Daarom is onderzoek uitgevoerd naar de effecten op aanwezige of te verwachten beschermde soorten die op kunnen treden door de beoogde werkzaamheden.

Gestart is met literatuuronderzoek om uit te zoeken of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het projectgebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna

(NDFP, 2021). De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 23 mei 2021 (droog, half bewolkt, weinig wind, 9°C; zie tabel 2.1) is uitgevoerd. Het projectgebied en de directe omgeving zijn onderzocht op beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Specifiek is de bebouwing onderzocht op potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten van soorten als huismus.

Huismusonderzoek

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is naar huismus. Het huismussenonderzoek heeft zich voornamelijk gericht op het vaststellen van nestlocaties van huismus binnen en in de directe omgeving van het projectgebied. Conform het kennisdocument van huismus zijn in deze situatie minimaal twee ochtendbezoeken noodzakelijk in de periode 1 april tot en met 15 mei (BIJ12, 2017c).

Het onderzoek heeft zich gericht op nest-, broed- en territoriumindicerend gedrag van huismus om broedgevallen/ territoria van huismus te bepalen. Alle inventarisaties zijn in de ochtenduren uitgevoerd, wanneer huismus het meest actief is. De veldbezoeken zijn met gunstige weersomstandigheden uitgevoerd door één persoon (zie tabel 2.1). Het projectgebied is twee keer bezocht in de periode 1 april tot en met 15 mei 2021.

Vleermuisonderzoek

Vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform landelijk vleermuisprotocol 2021 en de kennisdocumenten voor vleermuizen (BIJ12, 2017a; 2017b). Op basis van onze ervaringen, de beperkte grootte van de potentiële invliegopeningen en de bouwkundige constructie van de bebouwing, verwachtten we enkel de aanwezigheid van de vleermuissoorten gewone en ruige dwergvleermuis in de bebouwing. De onderzoeksinspanning is zodoende afgestemd op deze soorten. Dit houdt in dat er tweemaal een onderzoek is uitgevoerd naar zomer- en kraamverblijfplaatsen in de periode half mei - half juli met minimaal 10 dagen tussen beide onderzoeken. Daarnaast is tweemaal in de periode half augustus - half september onderzoek uitgevoerd naar paarverblijfplaatsen en baltslocaties met minimaal 10 dagen tussen beide onderzoeken. Tevens hebben we eventuele vliegroutes en (belangrijkste) foerageergebieden vastgesteld tijdens de bezoeken.

Alle onderzoeken zijn door één of twee personen in de ochtend- of avondschemering uitgevoerd met gunstige weersomstandigheden (droog, luchttemperatuur van minstens 10 graden Celsius en weinig wind; zie tabel 2.1). Hierbij is het projectgebied en omliggend gebied al fietsend doorkruist en is gebruik gemaakt van batdetectors die de mogelijkheid hebben om geluidsopnames te maken zoals de EMT2, D240X en M500.

Onderzoek kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen

Het onderzoek naar kraamverblijfplaatsen is gestart met een avondbezoek op 27 mei 2021. Dit avondbezoek is vooral gebruikt om locaties met mogelijke (kraam)verblijfplaatsen te bepalen. Tijdens het avondbezoeken is gelet op in- en uitvliegende vleermuizen en plekken met veel activiteit van vleermuizen in de vroege avond. Het tweede bezoek in de kraamperiode (een ochtendbezoek) vond plaats op 14 juni 2021. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun kraam- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. Dit

zogenoemde zwermen wijst op een verblijfplaats. Aan de hand van het aantal invliegende dieren kan vervolgens de grootte van een eventueel aanwezige kraam- of zomerverblijfplaats worden bepaald.

Onderzoek paarverblijfplaatsen/baltsterritoria en zomerverblijfplaatsen

Gestart is met een avondbezoek op 24 augustus 2021, waarbij rondvliegende en vooral baltsende vleermuizen in beeld zijn gebracht. Het bezoek geeft inzicht in welke woningen paarverblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn en dit vergemakkelijkt het zoeken naar verblijfplaatsen tijdens het later uit te voeren ochtendbezoek. Tijdens het avondbezoek zijn alle woningen binnen het projectgebied in de piek van de baltsroepactiviteit van vleermuizen minimaal tweemaal bezocht. Het tweede bezoek is uitgevoerd in de ochtenduren op 26 september 2021. Aan het begin van het bezoek is o.a. gelet op ruige dwergvleermuizen die vaak vanuit de spouw baltsen. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun paar- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. In het geval van een paarverblijfplaats wordt daarbij ook gebalst.

Tabel 2.1 Overzicht uitgevoerde veldbezoeken

Datum	Tijdstip	Soort bezoek	Weersomstandigheden
2021-04-23	09:30 – 11:00	Dagbezoek huismus + Quickscan onderzoek	9°C, half bewolkt, droog, weinig wind
2021-05-13	08:45 – 09:30	Dagbezoek huismus	14°C, licht bewolkt, droog, weinig wind
2021-05-27	21:45 – 23:45	Kraamronde avond vleermuizen	10°C, helder, droog, weinig wind
2021-06-14	03:00 – 05:00	Kraamronde ochtend vleermuizen	15°C, helder, droog, weinig wind
2021-08-24	02:45 – 03:45	Paarronde avond vleermuizen	15°C, helder, droog, weinig wind
2021-09-26	05:30 – 07:30	Paarronde ochtend vleermuizen	13°C, helder, droog, weinig wind

Analyse

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is beoordeeld welke soorten aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van het voornemen (zie paragraaf 1.2) bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en of vervolgstappen (zoals het aanvragen van ontheffing) vereist zijn.

3. Effectbeoordeling

3.1 Flora

In de directe omgeving van het projectgebied zijn algemene plantensoorten van tuinen en gazons aangetroffen zoals madelief, gewone paardenbloem, klimop en diverse coniferen. Tijdens de veldbezoeken zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Gedurende het verkennende veldbezoek zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen gezien. Potentiële verblijfplaatsen zijn aanwezig in de spouwmuur en onder het dak en zijn toegankelijk via open stootvoegen, ruimte achter de daktrim, ruimte bij kantpannen en overige gaten en kieren (zie figuur 3.1).

Figuur 3.1 Potentiële invliegopeningen (rode pijlen) die toegang geven tot het dak of de spouwmuur. Linksboven: ruimte bij regenpijp en daktrim. Rechtsboven: open stootvoegen en daktrim. Onder: ruimte bij kantpannen. Bron foto's: Ecogroen

Door de voorgenomen werkzaamheden gaan potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Daarom is aanvullend onderzoek uitgevoerd om de functie van deze potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen te onderzoeken.

Tijdens het aanvullende vleermuisonderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de woningen aangetroffen. Wel zijn in de omgeving van het projectgebied verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen (zie bijlage 1). Vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes en foerageergebieden

Het aanwezige groen en de bebouwing binnen het projectgebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van) een vliegroute en/of foerageergebied door vleermuizen. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn echter geen vliegroutes of belangrijk foerageergebied vastgesteld. De werkzaamheden aan de woningen hebben zodoende geen negatief effect op onmisbare en/of belangrijke vliegroutes en foerageergebieden. Bovendien is het projectgebied in de toekomstige situatie in vergelijkbare mate geschikt als vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden zijn niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Op basis van habitateisen, terreinkenmerken, het veldbezoek en verspreidingsgegevens worden verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling (zoals steenmarter en eekhoorn) uitgesloten.

Wel zijn binnen en in de directe omgeving van het projectgebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten met provinciale vrijstelling aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere huisspitsmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.3 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in provincie Drenthe verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Huisumus

In de woningen zijn potentiële nestplaatsen voor huismus aanwezig onder het dak en bereikbaar via de ruimte tussen de dakgoot en de 1ste rij dakpannen. Door de voorgenomen sloopwerkzaamheden gaan deze potentiële nestplaatsen van huismus verloren. Daarom is aanvullend onderzoek uitgevoerd om vast te stellen of nestplaatsen van huismus binnen het projectgebied aanwezig zijn.

Tijdens het aanvullende huismusonderzoek zijn geen nestplaatsen van huismussen in de woningen van het projectgebied aangetroffen. Wel zijn in de omgeving zeven nestlocaties van huismus aangetroffen (zie bijlage 1). Vervolgstappen ten aanzien van nestplaatsen van huismussen zijn niet aan de orde.

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

In het projectgebied zijn geen potentiële nestlocaties van overige gebouwbewonende soorten als gierzwaluw aangetroffen. Hoewel de bebouwing wel dakoverstekken en dakpannen daken bezit, bieden deze geen geschikte nestplaatsen of geschikte invliegopeningen.

Overige vogels

In bebouwing en bomen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is geschikt broedbiotoop aanwezig voor enkele vogelsoorten als houtduif, merel, kauw, ekster, Turkse tortel.

Door de voorgenomen plannen gaan mogelijk broedplekken van deze soorten verloren of worden broedende vogels verstoord. Werkzaamheden die zorgen voor schade of ernstige verstoring van bewoonde nesten (leidend tot het verlaten van nesten), dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor meeste soorten kan de periode tussen half februari en half oktober worden aangehouden als broedseizoen. We adviseren om de werkzaamheden tussen half oktober en half februari uit te voeren. Wanneer werkzaamheden buiten deze periode worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Een andere mogelijkheid is om de woningen tussen half oktober en half februari ongeschikt te maken voor broedvogels. Dit is mogelijk door gaten en kieren die toegang bieden tot de dakconstructie af te sluiten met bijvoorbeeld gaas, doek of rugvulling (stroken schuimrubber).

3.4 Amfibieën

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater wordt voortplanting van amfibieën binnen het projectgebied uitgesloten. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens wordt ook overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën zonder vrijstelling (zoals poelkikker en rugstreeppad) uitgesloten.

Wel is binnen en in de directe omgeving van het projectgebied (tuinen en openbaar groen) overwintering van algemene soorten amfibieën zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander te verwachten in (muizen)holen, strooisellagen en onder struiken en hagen. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze soorten mogelijk geschaad worden. Voor deze amfibieën geldt vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

3.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens worden in het projectgebied geen vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

4. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, Juli 2017.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, Juli 2017.

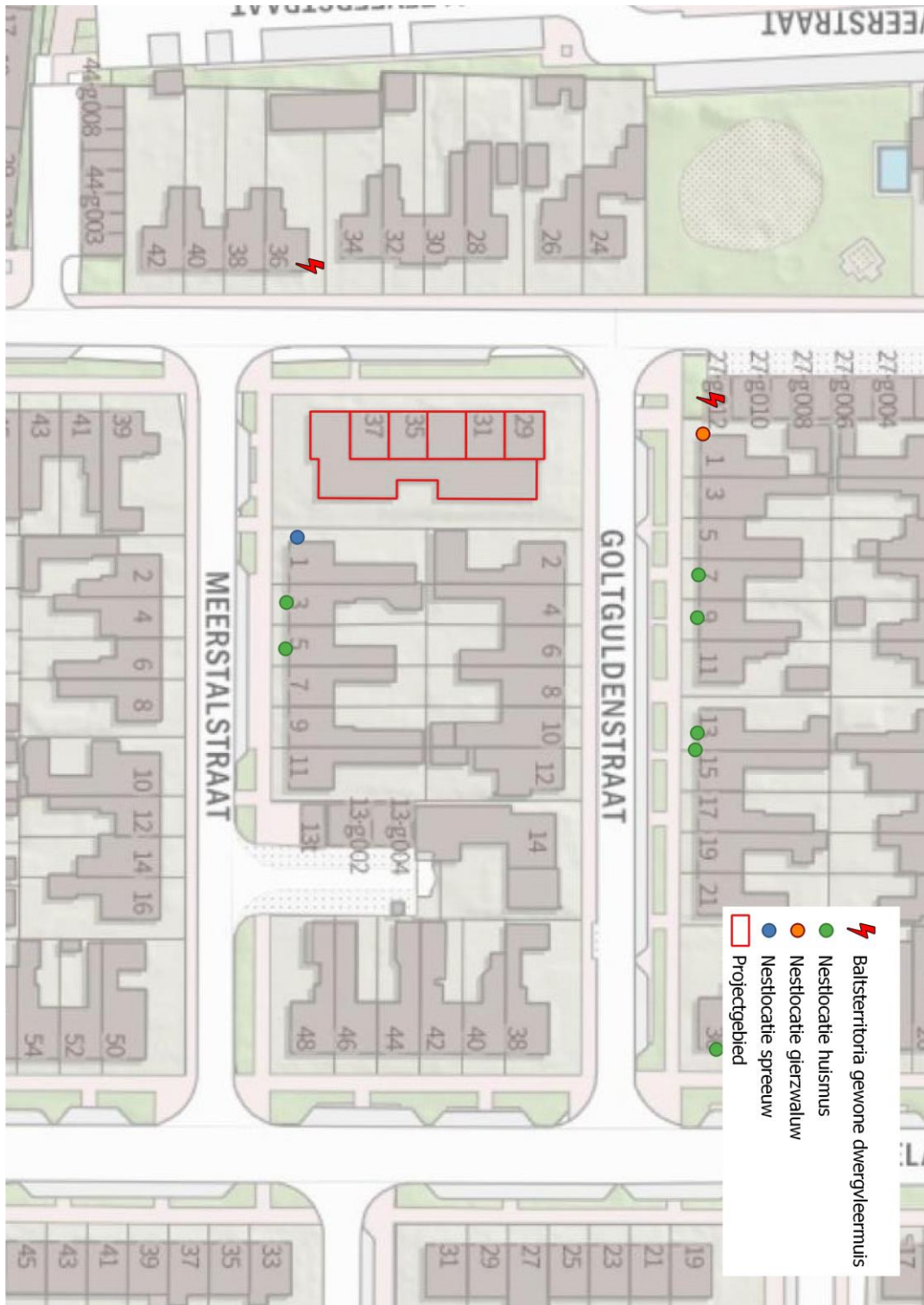
Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierenvereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021.

Internet

NDFF (2021). NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd op 23 december 2021.

Bijlagen

Bijlage 1 – Aangetroffen natuurwaarden

Figuur B1 Overzichtskaart aangetroffen natuurwaarden rondom projectgebied (rood omlijnd). Bron achtergrondkaart: PDOK